

Брюксел, 1.6.2016 г.
COM(2016) 357 final

Пакет за стандартизацията

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА
И ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ**

**Годишна работна програма на Съюза в областта на европейската стандартизация
за 2017 г.**

{SWD(2016) 185 final}

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Европейските стандарти са се доказали като важен политически инструмент за създаване на европейски политики. Стандартите представляват политически инструменти, които спомагат за по-доброто функциониране на единния пазар чрез премахване на техническите пречки вследствие противоречащи си национални стандарти. Те гарантират оперативна съвместимост на мрежите и системите, осигуряват високо равнище на защита на потребителите и на околната среда, подкрепят и извеждат на преден план иновациите. Стандартите са от полза за потребителите, предприятията и обществото като цяло и допринасят за цялостния растеж и конкурентоспособността на икономиката на ЕС.

Заставайки зад разработването на европейски стандарти за стоки и услуги в стратегически приоритетни области, характерни за разширяващите се пазари, Комисията цели да създаде конкурентно предимство за европейските предприятия, по-специално за МСП.

В Регламент (ЕС) № 1025/2012 (по-долу „регламентът“) се изисква публикуването на **годишна работна програма на Съюза в областта на европейската стандартизация (ГРПС)**, която има за цел да набележи стратегически приоритети за европейската стандартизация, отразяващи заплануваните от Комисията цели на политиката.

С цел осигуряване на нов стимул за европейската стандартизация ГРПС за 2017 г. е част от цялостен пакет за стандартизация, който включва Съобщението на Комисията относно „Европейски стандарти за 21-ви век“, работен документ на службите на Комисията относно стандартизацията на услугите и Съобщението относно доклада по член 24 във връзка с прилагането на регламента. В ГРПС се отделя особено внимание на Съобщението относно „Приоритетен план за стандартите в областта на ИКТ“, прието на 19 април 2016 г. Настоящата ГРПС бе приета, вземайки предвид и разискванията, проведени в контекста на съвместната инициатива за стандартизация, създадена от Комисията след приемането на стратегията за единния пазар¹.

Инициативата подпомага действия в рамките на приоритетите на Комисията, свързани с цифровия единен пазар; устойчив енергиен съюз с ориентирана към бъдещето политика по въпросите на изменението на климата; по-задълбочен и по-справедлив вътрешен пазар със засилена промишлена база.

Настоящата ГРПС допълва действията, включени в годишната програма за 2016 г.², особено по отношение на приобщаването по смисъла на регламента.

Въздействието върху бюджета на посочените в работната програма насоки не надхвърля вече предвиденото във финансовите перспективи за 2017 г.

2. СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТИ ЗА ЕВРОПЕЙСКА СТАНДАРТИЗАЦИЯ

2.1. Стандартизация в областта на ИКТ

В Съобщението на Европейската комисия относно „Приоритети за стандартизацията в областта на ИКТ за цифровия единен пазар“³ е представен

¹ COM(2015) 550 final, SWD(2015) 202 final.

² COM(2015) 686.

³ COM(2016) 176.

списък на приоритетните градивни елементи за цифровия единен пазар, при които подобряването на стандартизацията в областта на ИКТ е най-належащо⁴: **съобщителни мрежи от пето поколение (5G), компютърни услуги в облак, интернет на нещата (ИН), технологии за обработка на (големи) информационни масиви и киберсигурност.** Това са основни технологични градивни елементи, които са определящи за области като електронното здравеопазване, свързаните и автоматично управляеми превозни средства, интелигентната енергетика, автоматизираните превозни средства, усъвършенстваното производство или интелигентните градове. На този етап Комисията не предвижда да отправи искания за стандартизация до европейските организации за стандартизация, но ще ги призове да се включат в редица подготвителни дейности, насочени към набелязването и разработването на подходящи стандарти.

По отношение на **компютърните услуги в облак**, Комисията ще поиска от европейските органи за стандартизация да актуализират класификацията на стандартите за услуги в облак и насоките за крайни потребители (особено МСП и публичния сектор) в сътрудничество с международни ОРС, доставчици на компютърни услуги в облак и крайни потребители до средата на 2017 г.

По отношение на **интернет на нещата (ИН)** Комисията ще осигури оперативно съвместима среда за „интернет на нещата“ в сътрудничество с европейските организации за стандартизация и международните организации за разработване на стандарти. След това Комисията ще направи оценка дали са необходими допълнителни стъпки за справяне с установените пропуски в оперативната съвместимост и, ако е необходимо, ще разгледа прилагането на правни мерки, за да препоръча подходящи стандарти.

По отношение на киберсигурността Комисията:

- ще прикани ЕОС да изготвят до края на 2016 г. практически насоки, обхващащи ИН, 5G, компютърните услуги в облак, големите информационни масиви и интелигентните фабрики;
- ще прикани ЕОС да разработят до края на 2018 г. стандарти, поддържащи глобалната оперативна съвместимост и безпроблемна и надеждна идентификация между различни обекти, устройства, физически и юридически лица въз основа на съпоставими модели на удостоверяване;
- през следващите три години ще подкрепя ЕОС в разработването на базирани на стандарти и предназначени за организации насоки за управлението на риска за киберсигурността и на съответните насоки за одит за органите или регулаторите с надзорни отговорности.

Комисията ще работи с ЕОС, за да гарантира, че в техните стратегии и пътни карти на дейностите са отчетени новите изисквания, възникващи вследствие на цифровизирането на отрасли като автомобилостроенето, енергетиката, електронното здравеопазване и усъвършенстваното производство.

⁴ COM(2015) 192.

2.2. Стандартизация на услуги

Както бе обявено в стратегията за единния пазар⁵, Комисията прие документ относно стандартизирането на услугите като работен документ на службите на Комисията, приложен към Съобщението на Комисията относно „Европейските стандарти за 21-ви век“. В документа се разясняват обхватът, спецификата и ползите на стандартите за услуги, както и предизвикателствата, свързани с тях. За да се насърчи по-голямо развитие и използване на европейските стандарти, както и за да бъдат преодолен националните пречки, в рамките на съществуващата правна рамка, по-специално Директивата за услугите, Комисията предлага смесен подход, състоящ се от:

- засилено разработване на европейски стандарти за услуги въз основа на рамка за мониторинг на националните и други стандарти за услуги, както и нуждите на пазара, като се набелязват потенциалните области за разработване на европейски стандарти, определят се приоритети в съответствие с приоритетите на ЕС, и се стимулира тяхното разработване;
- подобро взаимно признаване и намаляване на съответните национални пречки, като се започне с целеви преглед на съществуващите правила и практики за издаване на разрешения във връзка със стандартите и сертификатите в определена област, както и оценяване на еквивалентността на изискванията; и
- по-ефективна информация за доставчиците на услуги, в т.ч. подобряване на достъпа до информация относно стандартите и свързаните с тях изисквания чрез единен цифров портал.

Въз основа на горепосоченото Комисията:

- ще извърши анализ на това дали съществуват области на противоречия или припокриване на национални стандарти за услуги, или дали са налице потенциални пропуски в политиката по отношение на десетте приоритета на Комисията; Тя ще докладва ежегодно в рамките на докладването до Европейския парламент и до Съвета относно политиката на ЕС за стандартизация. Въз основа на това Комисията ще реши дали да предоставя пълномощия или да препоръча CEN да разработи стандарти или стандартизационни документи.
- ще се ангажира до края на 2016 г. да съгласува с изготвящите стандарти европейски и национални организации и заинтересовани страни критерии за определяне на приоритетни европейски стандарти за услуги;
- ще стартира през 2017 г. целеви преглед, за да събере информация за съществуващите правила и практики за издаване на разрешения във връзка със стандартите и сертификатите, както и оценка на еквивалентността на изискванията, с оглед насърчаването на най-добрите практики, премахване на пречките и широко въвеждане на пропорционални оценки на еквивалентността;
- препоръчва CEN i) да приключи с класификацията на международни, европейски и национални стандарти за услуги до края на 2016 г., без прекъсване в работата си, ii) да изготви годишен списък на области на

⁵ COM(2015) 550.

потенциално противоречие или припокриване на националните стандарти за услуги, или — в случай на потенциални пропуски — в кои области биха могли да се разработят европейски стандарти за услуги, и (iii) да установи дали съществуват области, чието развитие се възпрепятства от отсъствието на стандарти за свързани продукти и услуги;

- препоръчва на националните органи за стандартизация, които решават дали да се разработи национален стандарт за услуги, да взимат предвид европейското измерение и да преценяват дали не би било по-добре да бъде разработен европейски стандарт за услуги;
- препоръчва на държавите членки да проучат възможността за използване на европейски стандарти за услуги, когато въвеждат или преразглеждат законодателство относно условията за достъп до пазара в секторите на услугите.

Предложените мерки допълват другите действия в областта на услугите и стандартизацията в рамките на стратегията за единния пазар, както и съвместната инициатива за стандартизация. Дейностите се осъществяват в рамките на съществуващите структури и процедури на европейската система за стандартизация и използват съществуващите форуми и групи.

Изпълнението на предложената рамка започва през 2016 г., след приемането на пакета за стандартизация от Комисията. През 2017 г. Комисията ще положи допълнителни усилия и ще посочи практически решения за насърчаване на по-широкото разработване и използване на европейските стандарти за услуги, за повишаване на осведомеността и преодоляване на пречките, пред които са изправени европейските доставчици на услуги.

2.3. Стратегически приоритетни области за искания за стандартизация до европейските организации за стандартизация през 2017 г.

Комисията определи своите стратегически приоритети за европейска стандартизация в посочените по-долу области, за които възнамерява да поиска от европейските органи за стандартизация да разработят стандарти и стандартизационни документи. Областите са пряко свързани със следните приоритети на Комисията: свързан цифров единен пазар; устойчив енергиен съюз с ориентирана към бъдещето политика по въпросите на изменението на климата; по-задълбочен и по-справедлив вътрешен пазар със засилен промишлена база.

В свързания цифров единен пазар предложените действия имат за цел подобряване на електронните умения и използване на цифровите технологии:

- разработване и започване на прилагането на всеобхватна европейска рамка за професиите в областта на ИКТ, като се посочват компетенциите, които се изискват и се прилагат към работното място в сферата на ИКТ, като се използва общ език за нивото на компетентност, умения и нива на професионална квалификация, разбираем в цяла Европа;
- подобряване и улесняване на формалностите за докладване, които се изискват съгласно нормативните актове на Съюза и на държавите

членки по отношение на кораби, пристигащи във и/или напускащи пристанищата на държавите членки, за да се намали административната тежест за корабните дружества;

- улесняване на предаването на информация, достъпа до нея и използването ѝ в транспорта с цел засилена ефективност и по-малко разходи за транспортни операции.

Що се отнася до устойчивия енергиен съюз с ориентирана към бъдещето политика по въпросите на изменението на климата предложените действия имат за цел комбинирането на нашите инфраструктури, диверсификацията на нашите енергийни ресурси, намаляването на енергопотреблението и насърчаването на благоприятни за климата технологии:

- осигуряване на съгласуване при процеса на лицензиране и създаване на промишлени стандарти за развитие на ядрената инфраструктура в ЕС през нейния цялостен жизнен цикъл (строителство, експлоатация, извеждане от експлоатация, управление на отпадъците), за да се изгради обща рамка за политики в областта на енергетиката и да се извлече печалба от икономии от мащаба; и
- осигуряване на оперативна съвместимост между мрежите за увеличаване на дяла от възобновяеми източници в енергийния микс с цел повишаване на капацитета на съществуващите инфраструктури да използват източници на „зелена енергия“, като същевременно не се увеличават разходите за потребителите.

В подкрепа на целта за по-задълбочен и по-справедлив вътрешен пазар със засилена промишлена база Комисията предлага действия за увеличаване на изискванията за безопасност и оперативна съвместимост, необходими за завършване на вътрешния пазар на продукти във връзка с поддържането на високопроизводителна промишлена база в Европа:

- В сектора на строителните продукти следните инициативи ще позволят на промишлеността да внедри подобрения от други сектори, да приспособи съществуващите продукти и да генерира нови иновативни продукти, за да отговори на текущите нужди от безопасност и качество:
 1. методи за оценка във връзка с регламентиранията опасни вещества и с излъчването на лъчиста енергия, които трябва да бъдат завършени, като новите методи следва постепенно да се внедряват по отношение на стандартите за строителни продукти.
 2. строителни продукти, които са в контакт с питейна вода, предназначена за консумация от човека;
 3. иновативни продукти и оценка на основните характеристики на ефективността на строителните продукти;
- методи за оценка на риска от неклассифицирани вещества, свързани с пластмаси и предмети, предназначени за контакт с храни, за да се актуализират съществуващите стандарти по отношение на нови опасности;
- биоразградимост на пластмасовите опаковки и отпадъци от опаковки, които ще подлежат на рециклиране;
- В областта на железопътния транспорт следните инициативи ще помогнат за подобряване на взаимната свързаност и оперативната съвместимост на националните железопътни мрежи:
 1. вътрешни съоръжения за пасивна безопасност, подпомагащи оперативната съвместимост на железопътната система, които ще

подобрят изискванията за безопасност при пътуване с влак на европейско равнище;

2. опростяване на методиката за изчисляване на свободното преминаване на пантографа (механично-кинематичен габарит на пантографа), за да се улесни оценката на съвместимостта на главите на пантографа с надземните контактни линии; продължаване на работата по постигане на оперативна съвместимост на железопътната система: разработване на стандарти за градски железопътен транспорт.
- Вследствие няколко злополуки и инциденти, следните продукти/процедури следва да бъдат стандартизирани: предоставяните на пилотите продуктови услуги за метеорологична информация, включително приложения в кабината, които черпят информация от множество източници, системи за предупреждение при излизане извън пистата, както и вградени системи за маса и центровка.
 - устойчиви химически вещества, произведени от вторични суровини, които ще намалят разходите и зависимостта на Европейския съюз от суровини; и
 - подкрепа за конкурентоспособността и ефективността на сектора на отбраната и сигурността, за да се извличат ползи от икономии от мащаба и да се подпомогне Европа в нейната роля като по-силен участник на световната сцена;

3. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Комисията приканва ЕОС да продължават съвместното популяризиране на международните и европейските стандарти в онези региони на света, в които европейската промишленост може да извлече полза от по-силна стандартизация и по-лесен достъп до пазара.

Значителна част от европейските стандарти се основават пряко на международната стандартизация.

За да бъдат европейските инициативи по-приемливи на международно равнище, ЕСС следва да изразяват единна позиция в съответните органи.

Комисията води преговори за ТПТИ (Трансатлантическо партньорство за търговия и инвестиции) със САЩ, като стандартизацията е важна тема в обсъжданията, тъй като двете системи са различни, но биха могли да създадат значителни предимства, ако се постигне споразумение от взаимна полза за двете страни.

Комисията също така успешно договори всеобхватно икономическо и търговско споразумение с Канада и в момента води преговори с Япония. Във всички тези търговски споразумения стандартизацията е от съществено значение, тъй като основните пречки между тези участници са техническите пречки пред търговията, а не обикновените тарифни въпроси.

Спрямо трети държави Комисията ще продължи да води текущите диалози по политиките и своите действия за популяризиране и повишаване на осведомеността (Европейски експерт по стандартизация, командирован в Индия (SESEI), Европейски експерт по стандартизация, командирован в Китай (SESEC) или Информационна платформа за стандартизация между Китай и

Европа (CESIP)), за които подкрепата от ЕОС е съществена (вж. ежегодни безвъзмездни средства за оперативни разходи).

Сътрудничеството с Китай в областта на стандартизацията има двойна цел. Насърчаването на регулаторния модел на ЕС (за маркетинга на продукти), подкрепено от стандарти, се очаква да улесни достъпа до пазара в дългосрочен план. Двустранната техническа хармонизация на равнището на стандартите представлява друг път за постигане на равнопоставеност, от което печелят както националните, така и европейските дружества. Според констатациите на работната група по стандартизация ЕС—Китай около 90 европейски стандарта са били приети като китайски стандарти, което представлява конкурентно предимство за европейските дружества. Работата с Индия преследва сходни цели.

Комисията, която вече съдейства технически в някои от международните дейности по стандартизация, очаква да бъде по-ангажирана в европейската и международната стандартизация, за да реализира пълния потенциал на своя текущ официален статут на наблюдател и да изпълни по-добре ангажимента си към върховенството на международните стандарти.

4. ПРОГРАМА „ХОРИЗОНТ 2020“ — НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ИНОВАЦИИ

Разработването и прилагането на програми за научни изследвания и иновации, включително чрез стандартизация, е от съществено значение за конкурентоспособността на ЕС. Програмата „Хоризонт 2020“ ще подкрепи решително използването на иновации на пазара и по-специално стандартизацията посредством научни изследвания и превръщане на откритията в стандарти. Дейностите по стандартизация са съществен канал за внедряването на пазара на резултатите от научните изследвания и за разпространяването на иновации, включително резултатите от научните изследвания в рамките на частта на програма „Хоризонт 2020“, свързана с Евратом.

Програмата „Хоризонт 2020“ ще подкрепи подобряването на ефикасността на системата за стандартизация, чрез насърчаване на отворените стандарти и платформи, както и непрекъснатото прилагане на стандартите и тяхното възприемане от пазара.

ЕОС следва да насърчават и улесняват адекватно представителство на техническо равнище в дейности по стандартизация на правните субекти, участващи в проект в съответната област, който е финансиран от Съюза в рамките на многогодишна рамкова програма за дейности в областта на научните изследвания, иновациите и технологичните развития. ЕОС следва да докладва на Комисията за изпълнението на това действие от 2013 до 2016 г.

5. СЛЕДВАЩ ЦИКЪЛ

След обсъжданията в контекста на съвместната инициатива за стандартизация, с цел да подсили доказателствената база на годишния цикъл на управление относно политиката на стандартизация на ЕС, Комисията ще предприеме следните две действия:

- ще започне проучване, което да анализира икономическото и общественото въздействие на стандартизацията;

Общоприето е, че стандартите играят жизненоважна и понякога незабележима роля в услуга на икономическия растеж чрез ролята си в насърчаването на производителността, конкурентоспособността и иновациите, както и благосъстоянието на обществото. Затова Комисията, след като получи покана от Съвета⁶ и в съответствие със съвместната инициатива за стандартизация, ще започне своевременно проучване, което да разгледа въздействието на стандартите върху икономиката и обществото като цяло. Проучването ще се основава на и ще взема предвид съществуващите национални проучвания⁷, както и различните действащи модели за финансиране на стандартизацията.

- въведе изграден на конкретни данни междуинституционален диалог

От 2017 г. в рамките на всеки годишен цикъл, приемането на ГРПС през юли всяка година ще се предшества от единствен доклад на Комисията до Европейския парламент и до Съвета относно изпълнението на политиката на ЕС за стандартизация. Въз основа на този доклад Комисията предлага да започне междуинституционален диалог с Европейския парламент и Съвета през пролетта.

Докладът ще включва, наред с другото, информация относно:

- напредъка в изпълнението на действията, предвидени в различните ГРПС, включително по отношение на разработването на европейски стандарти за услуги;
- напредъка в изпълнението на действията, предвидени в Съобщението „Приоритети на стандартизацията в областта на ИКТ за цифровия единен пазар“;
- състоянието на исканията за стандартизация, отправени към европейските организации за стандартизация;
- броя на стандартите, изготвени и регистрирани в работните програми на европейските организации по стандартизация;
- приноса на организациите от приложение III (SBS⁸, ANEC⁹, ECOS¹⁰ и ETUC¹¹, представляващи съответно МСП, потребителите, работниците и екологичните интереси в процеса на стандартизация) към процесите на създаване на стандарти (приобщаване);
- финансовата подкрепа на ЕС за ЕОС по силата на регламента.

⁶ Съветът по конкурентоспособността на 2 март 2015 г. „ПРИКАНВА Комисията да завърши окончателно независимия преглед и да направи анализ на въздействието на стандартизацията върху икономиката, като вземе предвид интересите на всички страни.“

⁷ British Standards Institution (BSI), „*The Economic Contribution of Standards to the UK Economy*“; AFNOR (2016 г.): *Икономическо въздействие на стандартизацията* AFNOR (2009 г.): *Икономически ефект от стандартизацията — Технологични промени, стандарти и дългосрочен растеж във Франция*; DIN (2000 г.): *Икономически ползи от стандартизацията, 3 тома*. Берлин: *Veuth*. (актуализирано издание от 2011 г.); DTI (2005 г.): *Емпирична икономика на стандартите, DTI ECONOMICS, Доклад № 12*. Лондон

⁸ Стандарти за малкия бизнес <http://sbs-sme.eu/>

⁹ Европейската асоциация за координиране на потребителското представителство в стандартизацията <http://www.anec.eu/anec.asp>

¹⁰ Европейската организация на гражданите за екологични стандарти <http://ecostandard.org/>

¹¹ Европейската конфедерация на профсъюзите <http://www.etuc.org/>

Докладът и последователния диалог ще служи като политически принос към ГРПС за следващата година.